

[Elmqvist.]

passer saare daarligt til os. Jeg tror, det er en Opmættelse, der har bredt sig videre og videre, at dette, at Folk fra alle Erhverv bliver kaldt sammen en enkelt Gang eller enkelte Gange i deres Liv for at afgøre Skyld eller Ikke-Skyld i Spørgsmaal, de ofte ikke har Forstand paa og ofte ikke kan have Forstand paa, eller i Spørgsmaal, som det er uhyre vanskeligt at træffe Afgørelse i, er urimeligt og upraktisk. Og jeg tror, at mange af de Nævningekendelser, vi i disse Aar har haft, hos Befolkningen har skabt Forstaaelse af, at der, hvis vi ikke ønsker at skabe komplet Forvirring i Folks Begreber om, hvad der er Ret og Uret, hvad der er tilladt og forbudt — og det er noget af det farligste, der kan ske i et Land —, maa foretages en Forandring. Thi det er ganske rigtigt, hvad der blev fremhævet af forskellige Talere under Finanslovdebatten — det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen mente jo ganske vist, at det var ganske urigtigt — f. Eks. af det ærede Medlem Fru Inger Gautier Schmit og af det ærede Medlem Hr. Julin, at det kun kan virke ødelæggende paa Retsopfattelsen, hvis det efterhaanden bliver saadan her i Landet, at en Handling er tilladt i een Del af Landet og forbudt i en anden. Det kan kun virke fuldstændig ødelæggende for Retsbevidstheden, hvis det, Lovgivningsmagten efter nøje Overvejelse, nøje Drøftelse fastslaar skal være Uret og straffbart, af en lille Kreds af Mænd eller Kvinder kan fastslaas som tilladt og strafrit. Det kan kun bringe Forvirring i Retsopfattelsen, og det kan kun ødelægge Retsbevidstheden ude omkring; men det er dog dette, der er sket Gang paa Gang. Vil man spørge om Grunden dertil, vil jeg svare, som ogsaa fremhævet af Justitsministeren under Finanslovbehandlingen, at Grunden sikkert ikke er, at Nævningerne tager sig deres Opgave let. Det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen var tilbøjelig til at se saaledes paa det, at der i en Indskrænkning af Nævningeinstitutionen ligger et forfærdeligt Angreb paa og en uhyre Mistillid til Nævningerne; det var at beskyldte dem for Samvittighedsløshed, Lovkrænkelse o. s. v. Saadan opfatter jeg aldeles ikke en Kritik af Nævningeinstitutionen.

Efter min Mening er der ingen Tvivl om, at Justitsministeren har Ret i, at Nævningerne gaar til deres Opgave med en uhyre Ansvarsfølelse og stor Samvittighedsfuldhed. Nej, Grunden til det utilfredsstillende i Nævningeinstitutionen er derimod den, at Opgaven ganske overstiger,

hvad det er rimeligt at lægge paa et Menneske. Jeg kan nævne en Sag som Ella Eff-Sagen, der behandlede ved Nævningetinget i Odense. Nogle af de Nævninger, som deltog i denne Sags Forhandling, og som jeg kendte, beklagede sig overfor mig over det uhyre Ansvar, som de fandt blev lagt paa deres Skuldre ved, at de skulde træffe Afgørelse om Skyld eller Ikke-Skyld i denne vanskelige Sag ud fra Bedømmelse af Forhold vedrørende Navigering og Skibsbyggeri, som de ikke kunde have den ringeste Forstand paa, eftersom de alle var Landmænd. Eller lad mig minde om en anden stor Nævningesag for nogle Aar siden i Jylland, hvor Nævningeforstanden erklærede, at han overhovedet ingen Forstand havde paa Veksler og aldrig havde forstaaet Vekselsomsætningen, men det var netop den sigtedes Omgang med Veksler, der skulde bedømmes. Eller hvad siger man om de arme Nævninger, der skal gøre blot Forsøg paa at trænge til Bunds i de Mysterier, som Plum-Sagen, der om kort Tid skal for Nævningetinget, omfatter? At Retfærdigheden i saadanne Tilfælde, hvor man sætter Folk til at afgøre Skyld eller Ikke-Skyld i Forhold, de overhovedet mangler Forudsætninger for at kunne bedømme, maa blive tilfældig og at det Ansvar, man lægger paa de paagældende Folk, bliver ganske urimeligt stort og overhovedet ganske urimeligt, synes jeg er indlysende. Men deri ligger ikke nogen Kritik eller noget Angreb, saaledes som det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen mente, overfor selve Nævningerne, men kun et Angreb paa Institutionen.

Mit Syn paa Nævningeinstitutionen er da, at den Erfaring, der er høstet i disse Aar, gaar ud paa, at denne Institution ikke passer særlig for vort Naturel, og at det derfor vil være nødvendigt og naturligt ved denne Revision af Retsplejeloven at tage alt muligt Hensyn dertil. Jeg hilser derfor ogsaa med Glæde, at der ved det foreliggende Lovforslag og i Kraft af Forholdene, som de har udviklet sig ved Straffelovens Vedtagelse, sker en vis Indskrænkning af de Sager, der skal for Nævninger. Dog mener jeg ikke, at Forslaget gaar langt nok, jeg mener, at man burde indskrænke Nævningernes Omraade endnu yderligere, jeg mener egentlig, at man burde ophæve Nævningeinstitutionen i saa stor Udstrækning, som det overhovedet er muligt uden at komme i Strid med Grundlovens Bud om, at Nævninger skal medvirke i Misdgerningssager. Dette er nemlig ganske